

Små foreninger

Visse foreninger er enten reguleret ved en særlig lov eller er af en særlig karakter og adskiller sig dermed fra almindelige foreninger. I det følgende kan du læse om, hvor små foreninger adskiller sig i større eller mindre grad fra den gængse foreningstype.

Vær opmærksom på, at de generelle regler også gælder for små foreninger, og det er derfor afvigelser i forhold til de generelle regler, der bliver beskrevet. Visse foreninger indeholder så komplicerede forhold, at det ikke er muligt at gå tilstrækkelig i dybden. Denne guide er blot en overordnet gennemgang.

- En forening er kun en forening i juridisk forstand, når den har et sæt skrevne vedtægter og en bestyrelse eller en formand til at varetage foreningens daglige drift.

Dette afsnit omfatter kortklubber, klassekasser, loger og andre små sammenslutninger, som består af et mindre antal personer, som ikke har en vedtægt, og hvor der ikke er en generalforsamling eller en bestyrelse. Det kan f.eks. være en kortklub, bestående af fire personer, eller en klassekasse, hvor der samles ind til klassefester.

En forening anses kun for at eksistere, såfremt foreningen har et sæt skrevne vedtægter og en bestyrelse eller en formand til at varetage foreningens daglige drift. Der vil således ikke her være tale om en egentlig forening, men om en sammenslutning eller et sameje. Af praktiske hensyn vil betegnelsen "forening" alligevel blive anvendt i dette afsnit.

Organisationen

Små foreninger kan være organiseret på flere forskellige måder, men typisk vil der ikke være et egentligt hierarki, som man ser i større foreninger.

Nogle foreninger udpeger en formand eller en kasserer, som står for indkaldelse til møder og for foreningens pengekasse. Formanden/kassereren har ikke et større ansvar end de andre medlemmer og kan ikke indgå aftaler på vegne af foreningen.

Vedtægter

Som nævnt i guiden "Gode råd om stiftelse og driften af en forening" er en vedtægt altafgørende for, om foreningen juridisk kan anses for at være en forening.

Vi har udarbejdet en minimumsvedtægt, se www.al-bank.dk, som henvender sig specifikt til små foreninger. Vedtægten er især beregnet til at kunne anvendes over for en bank. Der er således ikke lagt op til, at vedtægten skal bemyndige et af medlemmerne til at indgå aftaler på de andre medlemmers vegne. Vedtægten skal underskrives af samtlige medlemmer, og indtræder et nyt medlem, skal vedkommende ligeledes underskrive. Derudover skal banken orienteres, når et nyt medlem indtræder.

Vær desuden opmærksom på, at det ikke er sikkert, at andre banker vil acceptere minimumsvedtægterne som legitimation for foreningen.

Er der betydelige midler i foreningen, anbefales det, at foreningen udarbejder en rigtig vedtægt eller i det mindste en samejekontrakt, som regulerer forholdet mellem medlemmerne og medlemmernes ret til midlerne.

Foreningens økonomi

Foreningens midler vil primært stamme fra medlemmernes indbetaling af kontingent og vil derfor normalt have en begrænset formue. Der vil typisk kun være behov for en enkelt konto og evt. netbank.

Små foreninger har tre muligheder, når det gælder oprettelse og administration af foreningens penge og bankkonti:

1. Foreningen kan vælge at udpege én person, som står for det økonomiske, og som opretter en konto til foreningens midler. Kontoen skal registreres i opretterens navn og vil tilhøre denne og ikke foreningen. Det vil kun være den person, der står som kontohaver, der kan råde over kontoen, og de andre medlemmer vil ikke kunne gøre krav på pengene. Såfremt kontohaveren ønsker at udtræde af foreningen eller afgår ved døden, har foreningen ikke krav på kontoen. Kontoens indestående vil i stedet tilkomme kontohaveren eller dennes dødsbo.
2. Alternativt kan foreningen vælge at oprette en konto, hvor samtlige foreningens medlemmer er medkontohavere. Kontoen vil da tilhøre alle medlemmerne, og der vil således være tale om et sameje om kontoen. Alle medlemmerne har derfor krav på en andel af indeståendet på kontoen. Medlemmerne skal give fuldmagt til den person, som skal stå for økonomien i foreningen. Dette gælder også, hvis den pågældende skal have netbank. Denne konstruktion kan give problemer, hvis ét medlem bliver uenig med de andre medlemmer. Selvom medlemmet over for de andre medlemmer er udtrådt af foreningen, vil medlemmet stadig have krav på sin del af kontoindeståendet. Såfremt kontoen ønskes ophævet, skal samtlige kontohavere give meddelelse til banken herom. De andre medlemmer kan derfor ikke – uden samtykke fra det udtrædende medlem – beslutte, at kontoen opgøres, eller at medkontohaveren slettes.
3. En sidste mulighed er, at foreningen vælger at anvende minimumsvedtægterne. Det fremgår af minimumsvedtægterne, at kassereren varetager foreningens økonomi, og at denne kan råde over foreningens konto. Derved er der mulighed for, at foreningen kan have en konto med fuldmagtshaver. Det vil være foreningen, der ejer kontoen og dens indestående, og dør eller udtræder et medlem af foreningen, vil det være foreningen, der har krav på kontoens indestående.

Små foreninger skal være opmærksomme på de problemer, der kan opstå, og bør nøje overveje, hvilken mulighed de skal vælge.

Hæftelse og ansvar

Da små foreninger ikke anses for at være en juridisk enhed, er de enkelte medlemmer personligt ansvarlige for de aftaler, der indgås. Det er derfor de medlemmer, der har indgået aftalen, der bliver forpligtet af aftalen og som hæfter for opfyldelse af aftalen. Det er ligeledes kun de medlemmer, der har indgået aftalen, der har krav på de fordele, som aftalen medfører.

Opløsning

Hvis foreningen ønsker at opløse sig selv, kræves det, at et flertal er enige om beslutningen. Ønsker et mindretal, at foreningen skal bestå, kan man evt. aftale, at disse medlemmer fortsætter, mens de andre melder sig ud af foreningen.

Er kontoen oprettet i foreningens navn, skal medlemmerne beslutte, hvordan pengene skal fordeles. Det er vigtigt, at banken orienteres om foreningens opløsning og fordelingen af kontoindeståendet. Det kræver, at et flertal af medlemmerne underskriver en erklæring om, at foreningen opløses, at foreningens konto lukkes og pengene udbetales. Hvis medlemmerne ikke underretter banken om foreningens opløsning, vil fuldmagtshaver fortsat have råderetten over kontoen.

I minimumsvedtægterne er der lagt op til, at foreningens midler ved foreningens opløsning deles ligeligt mellem medlemmerne uanset medlemmernes anciennitet. Det er dog stadig nødvendigt, at foreningen underretter banken om opløsningen og dokumenterer denne med en erklæring, som er underskrevet af et flertal af medlemmerne.